

Jungfru Marie kyrkogångsdag

Pastor Johannes Rydh

Stockholm, 5 februari 2023

I Guds, Faderns + och Sonens och den helige Andes, namn. Amen.

Nåd vare med er, och frid från Gud, vår Fader, och Herren Jesus Kristus.

Bön: Herre, himmelske Gud, uppenbara för oss kraften i ditt heliga Ord, varigenom du skänker frälsning och syndernas förlåtelse. Tag bort trögheten och motståndet i våra hjärtan, så att vi blir villiga att lyssna till det och får ta del av dess himmelska budskap. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Predikotext: Matt. 13:31–33 (3 årgången)

Jesus framställde denna liknelse för sina lärjungar: "Himmelriket är likt ett senapskorn, som en man tar och sår i sin åker. Det är minst av alla frön, men när det har växt upp är det störst bland alla köksväxter och blir som ett träd, så att himlens fåglar kommer och bygger bo i grenarna."

Ännu en liknelse framställde han för dem: "Himmelriket är likt en surdeg, som en kvinna tar och blandar in i tre mått mjöl, till dess alltsammans blir syrat."

Dagens predikotext med liknelserna om senapskornet och surdegen tycks vid en första anblick vara orelaterad söndagens ämne och evangeliets text. För att få ett sammanhang ska vi därför först se något på evangeliet.

Den inledande vers 22 lyder så i sin oförkortade helhet: *När tiden för deras rening var förbi, den som var föreskriven i Mose lag, förde de honom upp till Jerusalem för att bära fram honom inför Herren.* (Luk. 2:22)

Denna av Mose påbjudna reningstid, fyrtio dagar efter att en kvinna fött en son (3 Mos. 12), är bara en av många liknande föreskrifter om rituell orenhet. Andra saker som orsakade sådan orenhet var vissa typer av mat, eller om man vidrörde någon död. Med moderna ögon betraktas detta som mycket anstötligt, till den grad att evangelieboken valt att klippa av versen för att slippa nämna det. Det blir för dem ett kännetecken på kvinnoförakt och en föräldrad människosyn i Gamla testamentet.

Men liksom allt annat som Gud instiftade i det gamla förbundet så hade det ett viktigt syfte. Kvinnans rituella orenhet efter barnafödelse var inte ett uttryck för något missnöje eller tillrättavisning av själva barnalstrandet, då Gud själv hade befallt de första människorna att vara fruktsamma och uppfylla jorden med sin avkomma. Nej, allt detta syftade till att påminna Israels folk om arvsyndens allvar. Även ett nyfött spädbarn är drabbad av detta förskräckliga fördärv, såsom David skriver: *Se, i synd är jag född, och i synd blev jag till i min moders liv.* (Ps. 51:7)

Människan kan till en viss del förstå detta. Den naturliga lagen ger insikt om det finns moraliskt rätt och fel. I bästa fall leder detta till att man anstränger sig för att göra det som är gott och undvika det som är ont. I brist på kunskap gör sig människorna så egna lagreligioner för att täcka detta behov. Men det räcker inte. Det krävs en uppenbarelse från Gud, en klar och tydlig undervisning om lagens fulla skärpa, för att människan ska kunna förstå att hon med sina ansträngningar är helt och hållet förlorad, på förhand totalt oduglig att på något sätt uppfylla lagen.

När Gud genom förordningar om orenhet påmint judarna om arvsyndens, pekade han sedan fram emot deras räddning. Efter reningsdagarna skulle ett syndoffer förrättas, som för de fattiga var två turturduvor. Gamla testamentets brännoffer av djur syftade fram till det stora offret, som Kristus bar fram inför Gud på korset. Därigenom skulle all synd försonas och Guds nåd och förbarmande komma över de förlorade människorna. Kristi blod tvättar bort syndens orenhet, såsom profeten Malakis ord i dagens episteltext lyder:

Likt en guldsmed skall han sätta sig ner och rena silvret. Han skall rena Levi söner, luttra dem som guld och silver, så att de kan bära fram åt HERREN en offergåva i rättfärdighet. (Mal. 3:3)

Till skillnad från alla andra barn som enligt lagen bars fram till templet hade Jesus inte någon synd. I hans fall var där inget som behövde försonas eller förlåtas. Han är ju Guds Son, och stod över lagen. Men Gud lät detta ske för vår skull, lät sin enfödde Son gå in under lagens föreskrifter, för att genom

detta uppfylla allt det som var bestämt och skänka åt oss frälsning. Till tecken på uppfyllelsen av detta verk är sålunda den gammaltestamentliga ordningen med renhetsföreskrifter och brännoffer upphävd, då Kristus med sitt stora offer fullgjort allt sådant. Kvar finns bara den av Gud uppenbarade frälsningen genom Kristus.

En uppenbarelse är det när Gud låter oss veta det som är fördolt för våra naturliga sinnen och vårt förnuft. Vi kan inte själva förstå syndens fulla allvar och djup, om inte Guds lag uppenbarar det för oss. Och ingen människa kunde alls förstå någonting av evangelium, om inte Gud uppenbarat detta genom profeter, apostlar och evangelister.

I mänskliga ögon är dessa ting små och obetydliga. Jesusbarnet var till synes precis som vilket annat spädbarn, om inte den helige Ande hade uppenbarat för Simeon att detta var Herrens Smorde. Evangelium betraktas av otron som en dårskap och kan inte ta emot det, om inte Gud först öppnar våra hjärtan för det.

Så är det nu med predikotextens två liknelser. *"Himmelriket är likt ett senapskorn,"* säger Jesus. Detta minsta lilla frö är till synes helt obetydligt och oansenligt. Så snart det fallit till marken är det borta ur människors åsyn. Det är fördolt, men snart låter Gud uppenbara dess fördolda kraft när det växer upp och blir det största bland alla köksväxter, ett träd så stort att fåglar bygger bo i det.

Det är en bild av den stora kraften som ligger fördold i evangelium. Paulus skriver: *Det är en Guds kraft som frälser var och en som tror. (Rom. 1:16)* Där evangelium predikas omvänds de värsta syndare, som genom Kristi verk får stå som rättfärdiga för hans skull. Genom dopet föds en ny människa genom vatten och Ande. I avlösningen tillsägs förlåtelsen direkt till en botfärdig syndare, och genom nattvarden skänks Kristi kropp och blod till syndernas förlåtelse. I alla dessa nådemedel verkar samma gudomliga kraft.

Surdegen har i andra liknelser fått beteckna den falska läran, som hotar att förkväva sanningen och ta över i kyrkan. Men här är det en bild av det lilla stycket, det obetydliga, som har kraft att omvandla hela degen. Guds Ord har makt som inte kan jämföras med något annat på jorden.

Men det föraktas av otron. Bibelns innehåll är ju

bara fabler, vidskepelse och dåtidens vanföreställningar, säger det upplysta intellektet. Inte kan väl dopet vara något annat än en fin ceremoni eller bekännelsehandling, säger vissa. Inte kan väl nattvardens bröd och vin vara något annat än just detta, eller på sin höjd något symboliskt, säger andra. Guds nåd i all ära, men nog måste frälsningen orsakas av människans samverkan, ansträngningar eller avgörelse. Så talar otron, som varken vill låta sig tillrättavisas av lagen eller omvändas av evangeliet. Paulus skriver: *Men vi predikar Kristus som korsfäst, för judarna en stötesten och för hedningarna en dårskap. (1 Kor. 1:23)*

Ännu lever vi i en tid där sanningen är fördold för förnuftet och våra sinnen. Vi kan endast tro det. Men på den yttersta dagen, när Jesus kommer tillbaka, då ska allt bli uppenbart även för den som inte trott. Då sträcker sig Guds rikes stora träd synligt mot himlen, där de kristna ingår som grenar. Då fullbordas Pauli ord: *Ty ni har dött och ert liv är dolt med Kristus i Gud. När Kristus träder fram, han som är vårt liv, då skall också ni träda fram i härlighet tillsammans med honom. (Kol. 3:3–4)* Då fullbordas kraften i det lilla stycket surdeg, till frälsning och evigt liv för var och en som tror.

Amen.

Bön: Herre vår Gud, himmelske Fader, du som givit oss din Son till Frälsare, för att han skulle vara ett ljus för hedningarna och en härlighet för ditt folk Israel. Vi ber dig: Låt ditt ljus lysa i denna mörka värld. Giv våra skumma ögon syn, så att vi i denne din Son ser din nåd uppenbarad och hos honom finner hjälp mot fördärvets makter. Låt oss sedan i rätta stunden, frälsta från allt ont, få lämna denna världen i frid, så som du har lovat i ditt ord. Genom din Son Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt Ord tröstar, lär, förmanar och varnar oss. Hans Helige Ande stadfäste Ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan Ordets görare, och dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålmod, in-till änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Psalmer: 206, 32, 39, 207, 196, 201, 188, 164